

Motion – Attraktivt city

Bakgrund

2019-06-15 inkom till Kommunstyrelsen Söderslättspartiets motion kring utökade parkeringsplatser på Stortorget. Motionen har underrubriken ”Attraktivt City”. Motionen behandlades under teknisk servicesnämnds sammanträde 2019-09-18. Söderslättspartiet anser att det finns anledning att förbättra attraktiviteten i city och yrkar på att kommunen inför fler parkeringsplatser på Stortorget, samt att Stortorget på fredagar och lördagar upplåtes för de handlare som vill saluföra sina produkter. Torghandelen föreslås vara avgiftsfri.

Beredning

Precis som motionärerna konstaterar finns det anledning att förbättra attraktiviteten av city/stadskärnan. Motionen innehåller i grunden två förslag. Dels att öka antalet parkeringsplatser på Stortorget (antal specificeras ej), dels förelås torghandeln stimuleras genom avgiftsfria torgplatser. Det finns dock inget stöd i genomförda analyser av Trelleborgs situation, allmänna trender och professionens kunskap inom området som tyder på att det förordade förslaget med fler parkeringsplatser skulle leda till en ökad attraktivitet av centrum, eller ökad torghandel. För att uppnå önskad effekt krävs andra åtgärder.

Attraktivitet

En studie gällande attraktiva stadskärnor i Skåne genomfördes 2019 (Region Skåne. 2019). Studien, vilken analyserar bland annat Hässleholm, Kristianstad och Simrishamn, konstaterar att ”Tillgänglig kollektivtrafik, centralitet och täthet har större betydelse i större tätorter” (Trelleborg anses i detta sammanhang vara en större tätort) sam att ”attraktiva gatumiljöer med många entréer och låga hastigheter samt rekreationsområden är stadskvaliteter som efterfrågas i alla tätorter i studien”. Vidare konstateras att ”Skåne som skiljer sig från tidigare studier gjorda i Stockholm, Göteborg, Köpenhamn och Halmstad. Gåvännliga gatumiljöer värderas högt. Gator med många entréer och låga hastigheter har stor betydelse för både bostadsrätts- och småhuspriser.”

” Rapporten 'Stadskvaliteter i Skåne' visar att en tillgänglig, tät, gåvännlig och rekreativ blandstad efterfrågas i samtliga tätorter. Här handlar det om att skapa närhet mellan funktioner i staden, både urbana och rekreativa, för att skapa de kvaliteter som genererar attraktivitet och tillväxt. De stadskvaliteter som skapar en attraktiv och blandad stad är i stor utsträckning även de kvaliteter som bidrar till en långsiktigt hållbar stad som gynnar bostad- och kontorsmarknaden, kommersiell service, handel, restauranger och invånare.”

Rapporten rekommenderar avslutningsvis kommuner att öka centraliteten genom att ”utvidga stadskärnan i takt med att orten växer, så att den blir tillgänglig för fler och trycket utjämnas”.

Ökad attraktivitet genom avgiftsfri torghandel

Ur ett likabehandlingsperspektiv borde ett avgiftsfritt upplåtande av torgplats till näringsidkare inte vara att föredra. Trelleborgs kommun upplåter allmänna ytor även på andra områden i centrum. Denna upplåtelse har en viss kostnad kopplad till sig. Caféer och restauranger som med sina uteserveringar, vissa året om, på ett oerhört positivt sätt bidrar till ett attraktivt centrum betalar månatligen för nyttjande av allmänplats. Torghandeln bör därför fortsatt vara avgiftsbelagd.

Utöver detta stöttar Trelleborgs kommun direkt utvecklingen av centrum för ökad attraktivitet genom sitt årliga anslag på 400 000 kronor till Citysamverkan. Stadskärnan och handlare i centrum är idag därmed redan subventionerade av kommunen för de aktiviteter som driver handel och marknadsföring av centrum. Utöver detta genomför Visit Trelleborg kontinuerligt marknadsföringsaktiviteter av stadskärnan.

Om Trelleborgs kommun har som avsikt att behålla och värnar sin tradition av torghandel, som på alla sätt ökar attraktiviteten av stadskärnan och som även profilerar Trelleborg och bidrar till ett förbättrat varumärke, borde fokus ligga på att öka antalet torghandlare genom att på olika vis attrahera nya torghandlare och skapa ett attraktivt torg där människor vill vistas. Ett sådant förvaltningsövergripande förslag har tidigare redovisats. Förslaget som gick under arbetsnamnet ”Sommartorg 2019” hade för avsikt att testa idén om fler aktiviteter på Stortorget riktade mot flera målgrupper (barnfamiljer, ungdomar, unga vuxna, pensionärer) i kombination med ökad torghandel för ökad attraktivitet och handel i stadskärnan. Förslaget genomfördes inte fullt ut. Ett utvärderingsmoment liknande motionärernas förslag ingick i aktivitetsplanen.

När kollektivtrafiken flyttades från Övre till Centralstationen försvann det naturliga flödet av människor som dagligen rörde sig över Stortorget på väg till gågatan eller Valens köpcentrum. Torghandel har allt att vinna på ett kollektivtrafiknära läge. Därför bör nämnden innan andra beslut kring torghandeln utreda alternativa, kollektivtrafiknära torghandelsplatser. Dessa skulle kunna vara, Olof Palmes plats, del av Rådhusparkeringen eller parkering norr om Olof Palmes plats. Tillgängligheten för handlarna måste dock lösas. Detta skulle också skapa en attraktiv entré till stadskärnan. En mindre yta för torghandel gör att färre handlare på ett enklare sätt kan skapa känslan av en gemytlig, välbesökt torghandel. Fyra till fem handlare med varierat utbud är tillräckligt för att skapa en attraktiv och tillgodoseende torghandel. Vidare skulle Trelleborgs kommun, för att öka attraktiviteten kunna erbjuda service till torghandlare i form av uppställda och övertäckta stånd. Ett enhetligt utseende ökar attraktiviteten och förtroende skapas genom igenkänning hos konsument.

Utökad parkering på Stortorget

I underlagen till teknisk servicenämnd redovisas Rambölls parkeringsutredning åt Trelleborgs kommun vilken gjordes under 2019. Utredningen tittade då bland annat på beläggningen av parkeringarna i centrum. I dagsläget finns 1128 parkeringsplatser på kommunal gatumark i centrala Trelleborg.

Mitt på dagen under vardagar inträffar den maximala beläggningen. De parkeringar som har högst beläggning är alla avgiftsfria parkeringar, medan det finns en stor andel lediga parkeringar bland parkeringsplatserna som avgiftsbelagts. Enligt parkeringsstrategin finns det så mycket som 300 lediga P-platser i centrum under den högsta beläggningen mitt på dagen. I genomsnitt under dagen är 40 % av besöksparkeringsplatserna lediga under butikernas öppettider, och på nätterna är minst 800 platser lediga längs gator och torg i centrumkärnan. Detta innebär att för att uppnå målbeläggning om 85 % beläggning totalt, så finns ett överskott på ca 125 platser i dagsläget. Under den maximala beläggningen, som äger rum mellan klockan 11-13 på vardagar, visade beläggningsstudier på att det fanns tolv lediga P-platser på Stortorget. På lördagar mellan klockan 11-13 visade samma studier på tre lediga platser.” (Parkeringsutredning Trelleborgs centrum, Ramböll 2019).

En utökad tillgång till parkeringsplatser medför att bilen kommer upplevas som ett än attraktivare färdmedelsval och andra färdmedel som aningen mindre attraktiva. På kort sikt innebär det att något fler väljer bilen som färdmedel (Goodwin,1996; Hymel et. al.2010). Ur ett längre perspektiv medför det en ytterligare ökad efterfråga på parkeringsplatser och en önskan att ytterligare mark tas i besittning för parkering. Således påverkar dagens förda parkeringspolitik stor roll för framtidens omfattning av trafikmängder, bränsleförbrukning, trafiksäkerhetsarbete och markanvändning.

Finner fullmäktige det ändock nödvändigt att öka antalet parkeringsplatser i stadskärnan kan detta lösas genom optimerad användning av parkeringsmöjligheterna på Övre. Förslagsvis kan p-platser markeras vilket tvingar bilister att utnyttja ytan fullt ut, dels borde vinkelparkering i viss mån vara möjlig för att kunna utnyttja den yta som idag har parkeringsförbud p.g.a. för hög kantsten.

För att kunna möta parkeringsbehoven på ett optimalt sätt, är det viktigt att se till helheten. Rambölls parkeringsutredning från 2019 utgör ett viktigt underlag för att kunna göra en bedömning om hur man bäst hanterar önskemål om parkering. Då utredningen visar på att det finns lediga platser på Stortorget, även under de högst belastade timmarna, finns det i dagsläget inget behov av att införa fler parkeringsplatser på Stortorget.

I en utredning vid Trafik och Väg, Institutionen för Teknik och Samhälle vid Lunds Tekniska Högskola studeras förhållandet mellan parkering och centrumhandel i Trelleborgs stadskärna (Tomas Flyman, LTH, 2019).

Studien önskar bidra till ökad insikt om att centrum som handelsplats kan erhålla en hög attraktivitet genom att implementera lösningar som begränsar bilens tillgänglighet i stadskärnan. Skulle detta inte vara fallet framgår istället vilka parkeringsrelaterade faktorer som är viktiga för centrumhandeln och som kommuner kan arbeta med för att stärka livskraften i centrum.”

Arbetet konstaterar att ” Specifikt för Trelleborg bör parkeringsavgifter införas för att minska den ojämna beläggningsgraden samt för att minska mängden söktrafik i

centrum vilket enligt Svensson och Hedström (2010) innebär att verksamheter, besökande och boende kan få en attraktivare stad. Dessutom innebär det att de som faktiskt använder parkeringarna betalar för dem och att inte kommunen och således skattebetalarna subventionerar platserna. Nuvarande parkeringsstyrning ger en högre omsättning av fordon på parkeringsplatser i Trelleborg jämfört Ängelholm. Resultatet visar att omsättningen på parkeringsplatser inte tycks påverka hur bra centrumhandelns överlever. Detta eftersom centrumhandelns omsättning är högre i Ängelholm trots att Trelleborg har högre omsättning på parkeringsplatser. Således påverkar inte heller tidsbegränsningar och avgifter centrumhandelns omsättning.” Studien konkluderar att nuvarande parkeringssituation inte begränsar centrumhandelns möjligheter i Trelleborg.

Förslag till tillägg till teknisk servicenämnds beslut

- antalet parkeringsplatser på Stortorget förblir oförändrat
- parkering tillåts till kl. 22:00 samt att redovisa ökad beläggning till teknisk servicenämnd i april 2020
- ge teknisk servicenämnd i uppdrag att mäta ökad attraktivitet av stadskärnan som ett resultat av föreslagen utökning av parkeringstid
- tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för utvecklingen och attraktiviteten av stadskärnan (stadsarkitekt, gatuchef, parkchef, kultur- och fritidschef, chef för näringslivsfunktionen, kommunikatör på kommunledningsförvaltningen/kommunikationschef...)

i övrigt följa nämndens förslag till beslut.